

JAMSKI LABORATORIJ TULAR Društvo za jamsko biologijo

Oldhamska c. 8a, Kranj, Slovenija
www.tular.si; info@tular.si; +386 (0)31 804 163

v partnerstvu z

Univerza v Ljubljani

VABILO MEDIJEM

Spoštovani,

varstvo človeške ribice ni le varovanje negotovega obstoja enega od globalnih simbolov naravne dediščine, je hkrati skrb za zaščito njenega življenjskega prostora – od tam namreč izhaja edini vir pitne vode za prebivalce Dinarskega krasa – od Tržaškega zaliva v Italiji do Boke Kotorske v Črni gori.

V Sloveniji je človeška ribica zaščiten od l. 1922, danes pa nacionalno zakonodajo dopolnjujejo stroge mednarodne zaveze (Bernska in Ramsarska konvencija, Direktiva EU o habitatih ter Natura 2000), po katerih je človeška ribica prednostna vrsta, ki potrebuje nujno zaščito. Kljub deklarirani dolžnosti države, pa praktičnih ukrepov za varstvo človeške ribice skorajda ni. Ker ni vzpostavljenega niti osnovnega monitoringa oz. spremljanja stanja človeške ribice in njenega jamskega življenjskega okolja, o njeni dejanski ohranjenosti v naravi še danes ne vemo skoraj nič.

Glavna prepreka, ki zavira raziskovanje in varstvo človeške ribice, je gotovo nedostopnost kraškega podzemlja, s katerim sta se pred stoletji soočala že Valvasor in Žiga Zois. Še danes je nezadostno celo poznavanje razširjenosti človeške ribice, ki je eden od temeljev učinkovitega varstva.

S pomočjo najnovejše molekularne tehnologije pa se nam odpira nov vpogled na skrivnostno človeško ribico in njen nedostopni jamski habitat.

Ob **55 letnici delovanja Jamskega laboratorija Tular**, edinega te vrste v Sloveniji, vas vljudno vabimo na novinarsko predstavitev:

**INOVATIVNA METODA ZA UGOTAVLJANJE PRISOTNOSTI ČLOVEŠKE RIBICE –
METODOLOŠKA OSNOVA BODOČEGA MONITORINGA OGROŽENE JAMSKE DVOŽIVKE,**

ki bo v torek, 20. januarja 2014, ob 11. uri v dvorani Kranjske hiše (Zavod za turizem Kranj), Glavni trg 2, Kranj.

Izsledke projekta vam bodo na kratko predstavili **Gregor Aljančič** (vodja projekta; o Jamskem laboratoriju Tular ter ogroženosti človeške ribice in njenega habitata), dr. **Špela Gorički** (o okoljski DNK in njenem pomenu za uveljavitev monitoringa človeške ribice), **David Stanković** (o razvoju metode in rezultatih analize), dr. **Magdalena Năpăruș Aljančič** (o geografski razširjenosti človeške ribice), **Miloš Pavičević** (o iskanju človeške ribice v Črni gori; predsednik Biospeleološkega društva Črne gore), dr. **Matjaž Kuntner** (o sinergiji partnerstva med vladnimi in nevladnimi organizacijami; predstojnik Biološkega inštituta ZRC SAZU) ter **Borut Rubinić** (o skladu Critical Ecosystem Partnership Fund; programski vodja za Balkan, DOPPS).

- V projektu »**Pregled razširjenosti človeške ribice s pomočjo vzorčenja okoljske DNK**« (2013–2014) smo razvili inovativno metodo detekcije sledi človeške ribice v podtalnici. Na predstavitvi **bomo javnosti prvič predstavili ta izjemen metodološki napredek, ki bo prispeval k nujni vzpostavitvi monitoringa človeške ribice**, in zagnal spremljanje stanja njene dejanske razširjenosti in ohranjenosti v naravi.
- Predstavili bomo rezultate **ene najobsežnejših terenskih raziskav razširjenosti človeške ribice** do sedaj – od Slovenije, Bosne in Hercegovine, do Črne gore – v kateri smo pregledali 59 jam in kraških izvirov. **Dokumentirali smo 20 novih nahajališč**, predvsem v Bosni in Hercegovini, kjer človeška ribica še nima urejene zakonske zaščite.
Najbolj presenetljivi rezultati pa so prišli iz Črne gore, kjer človeška ribica še ni bila znana.
- V okviru projekta smo vzpostavili **mrežo 24 vladnih in nevladnih organizacij**, ki nadaljuje z uresničevanjem dolgoročnega cilja tega projekta: **ozaveščanje javnosti o pomenu varstva človeške ribice in njenega ranljivega kraškega življenjskega prostora.**

Projekt je sofinanciral ugledni mednarodni naravovarstveni sklad **Critical Ecosystem Partnership Fund (Mediterranean Basin Biodiversity Hotspot)**, **BirdLife International** in **Društvo za opazovanje in preučevanje ptic Slovenije** (<http://www.cepf.net>, <http://ptice.si/oznaka/cepf/>).

Partnerji projekta:

Biološki inštitut ZRC SAZU (SLO), **Oddelek za zootehniko**, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani (SLO); **Jeffery Lab**, Univerza v Marylandu (ZDA); **Biospeleološko društvo Črne gore (MNE)**; **Hercegovska gorska reševalna služba Mostar (BiH)**; **Center za kras in speleologijo**, Sarajevo (BiH); **Speleološko društvo Herceg Mostar (BiH)** ter **Republiški zavod za varstvo kulturnozgodovinske in naravne dediščine**, Banja Luka (BiH).

Končno poročilo projekta (v angleščini):

http://www.cepf.net/SiteCollectionDocuments/mediterranean/FinalReport_SCB.pdf.

Iskreno vas prosimo, da nas podprete pri ozaveščanju javnosti, brez katere nam človeške ribice in ranljivega kraškega okolja ne bo uspelo ohraniti!

Po predstavitvi vas vljudo vabimo na **kratek obisk človeških ribic v Jamskem laboratoriju Tular** v Kranju.

Gregor Aljančič,
vodja Jamskega laboratorija Tular